

Visioner og vrede

Over hvert fag i folkeskoleloven står et formål. Carlo Grevy argumenterer for, at undervisningen skal være formålsstyret.

Jens Raahauge

PUBLICERET Fredag 24. februar 2023 - 14:45

[Del på Facebook](#)[Del på Twitter](#)[Del på e-post](#)

Fakta:

Skolen - Et manifest

Forfatter: Carlo Grevy

180 pris

246 sider

Forlaget Pendulum

Carlo Grevy har mange års erfaring som underviser og censor i fagene historie og dansk ved læreruddannelsen, og som en konsekvens heraf også et kendskab til det, der foregår i folkeskolen. For et par år siden forlod han sin arbejdsplads "ikke uden vemod, for [han] oplevede, at [han] ikke helt var kommet igennem med [sine] budskaber til, hvordan man dels glemmer skolen og udvikler skolen."

Carlo Grevys budskaber går ud på, at det står ilde til i skolen, fordi alle skolens parter plæderer for og praktiserer en undervisning i fagene, hvor det lovmedholdelige ville være at undervise *med* fagene og med afsæt i fagenes formålsformuleringer. Hans analyse bygger på de møder han har haft med virkeligheden i læreruddannelsen og folkeskolen. Grevy når frem til den konklusion, at mistrivsel og skoletræthed blandt både lærere og elever beror på den uvedkommenhed, som fokuseringen på fagene som undervisningens genstand afstedkommer.

På sin vis er hans vision, der går ud på at tage afsæt i fagenes formål, vederkvægende i en tid, hvor instrumentaliseringen af skolen har nået nye højder med erstatningen af undervisning med læring og med ændret fokus fra det fælles til det individuelle.

Grevys udsagn er, at en undervisning, der har udgangspunkt i fagenes formålsbestemmelser, vil øge søgningen til læreruddannelsen og lærernes og elevernes trivsel og udbytte af at være i skolen. Årsagen er ganske enkelt, at fagenes formål peger ind i elevernes hverdag, men fagene i sig selv peger tilbage på sig selv, medmindre man formår at gøre dem til de redskaber, der har betydning for eleverne hverdag.

Bogen, der har undertitlen *Et manifest*, rummer analyser af forholdene omkring skolen og læreruddannelsen, af undervisningsmaterialer og af en visionsløs skolekultur.

Analyserne bygger på mange citater, især fra dem, som forfatteren finder ansvarlige for forfaldet i skolen og på konkrete eksempler. I de sidste godt 30 sider af Carlo Grevys 190 sider lange redegørelse når vi frem til visionen, som på et par undtagelser nær, forekommer mig fremført i overbegreber og garneret med en fortsat kritik. Men der et herligt og konkret eksempel på, hvordan man kan gøre arbejdet med tillægsord vedkommende.

Jeg er enig med forfatteren i, at promoveringen af en undervisning, der bygger på skolens og fagenes formål, er mere påtrængende end nogensinde. Vi har fået en instrumentel og kontrol- og testvenlig læringstilgang indført med den seneste store skolereform. Vi har fået en omfattende, ureflekteret digitalisering af skolen. Og vi har fået en tiltagende skriftlighed i skolekulturen. Alt sammen som en cementering af den skæve udvikling, som er blevet skolen til del siden jordskredsvalget i 1973, hvor bestræbelserne på at lave en skole for både hånd og hoved led skibbrud.

Der er en stærk understrøm af at forfatteren føler sig overset eller modarbejdet af sin leder på læreruddannelsen

Men når nu jeg finder forfatterens vision frugtbar, hvorfor overgiver jeg mig så ikke uden videre til bogen? Jeg er sikker på, at det skyldes de mange omgange af vrede, man som læser skal trækkes igennem, inden man når frem til det visionære. Der er en stærk understrøm af at forfatteren føler sig overset eller modarbejdet af sin leder på

læreruddannelsen. Og det afstedkommer en vrede, der er hinsides det frugtbare, hvilket kan anskueliggøres ved, at lederen ikke nævnes ved navn, men alene optræder i litteraturlisten og med initialer i fodnoter; andre som citeres i kritisk øjemed optræder dog ved navns nævnelse.

Denne vrede virker på mig trættende, også fordi den gør det vanskeligt at finde muligheder for den dialog, som kunne berige skolen. I min optik er der meget at kritisere skolen for, men der er også mange eksempler på, at den formålsstyring, som Carlo Grevy efterlyser, faktisk findes. Som tidligere skoleleder i et par nordsjællandske kommuner har jeg fulgt mange læreres undervisning og set eksemplariske forløb, hvor undervisning med fagene skabte trivsel, vedkommenhed og godt fagligt udbytte. Jeg ville nok foretrække at plædere for en ændring af skolekulturen ud fra en undervisning, der finder sted og lykkes.

De kære fagformål!

I bogen har Søren Rønhede et efterskrift med overskriften: Skolen for livet eller for traditionen. Jeg er glad for, at dette er med, for her kan jeg i klar tekst og med velvalgte citater genkende den udvikling, som skolen har været igennem, og som har afstedkommet mange af de ulykker, som en ændret skolekultur skal rette op på. Læs i det mindste dette efterskrift og få stof til eftertanke – og gerne mod på at skabe forandringer.